

ul. Fryderyka Chopina 41 lok. 2
20-023 Lublin
fundacja.wor@gmail.com
wolnoscodreligii.pl
NIP: 7123267431
KRS: 0000403073

FUNDACJA
WOLNOŚĆ
OD RELIGII

Lublin, 24 października 2018 r.

Rzecznik Praw Dziecka
ul. Przemysłowa 30/32
00-450 Warszawa

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, zwracam się z wnioskiem o zajęcie stanowiska i podjęcie działań przez Rzecznika zgodnie z art. 10 i art. 10a Ustawy, w kwestii zgodności z prawami dziecka i zasadom niedyskryminacji nadawania szkołom publicznym imion świętych katolickich, w związku, m. in., ze sprawą umieszczenia przez Wójta Gminy Tuszów Narodowy na budynkach wszystkich szkół publicznych w Gminie tablic z Dekalogiem, w której Fundacja podjęła działania.

W przedmiotowej sprawie, Wójt Gminy Tuszów Narodowy umieścił na budynkach szkół publicznych w Gminie tablice z dekalogiem. Fundacja podjęła działania w sprawie. Również Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Wójta o niezbędne wyjaśnienia. W piśmie Wójta, stanowiącym odpowiedź na pismo RPO, podniesiono, iż „Rzecznik Praw Obywatelskich nie podnosi wątpliwości co do poszanowania uczuć religijnych osób wierzących, wobec faktu, że wiele publicznych szkół na terenie całego kraju obiera za swych patronów osoby święte lub błogosławione w Kościele Katolickim. Tym samym szkoły te przyjmują za swoje wartości uzewnętrzniane i propagowane przez świętych lub błogosławionych – skądinąd wartości chrześcijańskie. Brak więc podstaw do rozróżniania wartości uosabianych przez patronów szkół, co do których Rzecznik Praw Obywatelskich wątpliwości nie podnosi, od wartości przyjętych w Dekalogu. Jeśli zatem nie ma przeszkód w ustanawianiu przez szkoły publiczne patronów w osobach świętych lub błogosławionych

Kościół Katolicki i nie obraża to niczych uczuć religijnych, również zamieszczenie na terenie szkoły tablic z Dekalogiem nie powinno budzić wątpliwości w tym zakresie.”

Jak wskazał w korespondencji Wójt Gminy Tuszów Narodowy, wiele szkół publicznych nosi imiona świętych katolickich. Obranie patrona szkoły z kręgu osób mających szczególne znaczenie dla wyznania rzymskokatolickiego istotnie wpływa na życie szkoły, ponieważ z reguły wiąże się to ze szczególnym sposobem obchodzenia Dnia Patrona. Jest to także jednoznaczna demonstracja wartości, w jakich będzie wychowywana młodzież w danej placówce. Fundacja prowadziła badania socjologiczne, które potwierdzają ten stan rzeczy. Na prośbę Rzecznika jesteśmy gotowi również przedstawić zestawienie podejmowanych interwencji związanych z angażowaniem się Szkół w organizowanie praktyk religijnych, w związku z obchodzonym Dniem Patrona Szkoły.

W Miejskiej Szkole Podstawowej w Piekarach Śląskich, szkoła wybierając na patrona Jana Pawła II, zawarła w statucie postanowienia (zdaniem Fundacji naruszające m.in. art. 53 ust. 3 Konstytucji) stwierdzające, że szkoła „dba o rozwój moralny i duchowy dziecka przyjmując personalistyczną koncepcję osoby, kształtuje i rozwija postawy uczniów w oparciu o chrześcijański system wartości z zapewnieniem wolności sumienia i przekonań religijnych każdego ucznia m.in.: a) wskazuje uczniom godne naśladowania autorytety a centrum oddziaływań wychowawczych stanowi między innymi osoba Jana Pawła II – Jego nauczanie”.

Takie przypadki w skali całego kraju nie są zjawiskiem odosobnionym i wyjątkowym, wręcz przeciwnie. Poważne wątpliwości budzi kwestia niedyskryminacji uczniów ze względu na przekonania religijne i światopoglądowe. Szkoły zazwyczaj ujednolicają metody wychowywania uczniów i kształtowania ich moralnych postaw, co w przypadku szkół, które opierają wychowywanie młodzieży na wartościach reprezentowanych tak silnie przez patronów szkół, tj. wartościach rzymsko-katolickich, może prowadzić do indoktrynacji, nadużyć i naruszeń prawa. Niedopuszczalne bowiem jest narzucanie uczniom innego wyznania a także uczniom niereligijnym, wartości katolickich. Z drugiej strony prowadzenie co najmniej dwóch programów wychowawczych, w ramach których wobec jednych uczniów kształtowano by postawy i wartości zgodne z zasadami religii rzymsko-katolickiej, a wobec innych prowadzono by odrębny program, przewidujący wartości uniwersalne, byłoby sprzeczne z zasadą równouprawnienia ze względu na światopogląd.

Szkoła publiczna powinna być miejscem wolnym od wszelkiej dyskryminacji uczniów. Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, nauczanie i wychowanie powinno mieć za podstawę uniwersalne zasady etyki. Tylko takie kształcenie uczniów i młodzieży, oparte na wspólnych dla nich wartościach, pozwoli wykształtować w nich postawę szacunku wobec innych.

Zdaniem Fundacji, nadawanie szkołom publicznym imion świętych katolickich jest zewnętrznym przejawem przyjętej w szkole metodyki nauczania i wychowania uczniów polegającej na faworyzowaniu wyznania katolickiego. Takie działania naruszają zasadę swobody wyznawania światopoglądu, wyrażoną w art. 14 ust. 1 Konwencji o Prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., a także art. 53 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. zasadę wolności sumienia i religii oraz prawo rodziców do zapewnienia dzieciom wychowywania

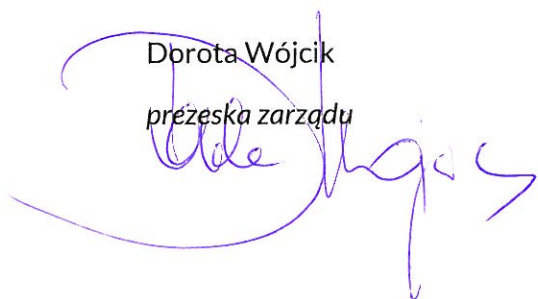
i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem. Ponadto, wskazana wyżej ustawa prawo oświatowe jednoznacznie nakazuje szkołom publicznym kierowanie się uniwersalnymi zasadami etyki w nauczaniu i wychowywaniu dzieci i młodzieży. Szkoły publiczne, które faworyzują jedno wyznanie, tym samym naruszają wskazane zasady zawarte w aktach prawa powszechnie obowiązującego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy, Rzecznik podejmuje działania przewidziane w ustawie z własnej inicjatywy, biorąc pod uwagę w szczególności informacje pochodzące od obywateli lub ich organizacji, wskazujące na naruszanie praw lub dobra dziecka. Natomiast na podstawie art. 10 ust. pkt 1 i 2 Ustawy, Rzecznik może: 1) zbadać, nawet bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu; 2) żądać od organów władzy publicznej, organizacji lub instytucji złożenia wyjaśnień, udzielenia informacji lub udostępnienia akt i dokumentów, w tym zawierających dane osobowe, także do wglądu w Biurze Rzecznika Praw Dziecka. *Niewątpliwie w przedmiotowej sprawie zaistniała podstawa do podjęcia działań przez Rzecznika, bowiem wyżej wskazane praktyki naruszają prawa dziecka do swobody wyznania i niedyskryminacji w tym zakresie, a także prawa rodziców względem dzieci do wychowywania ich zgodnie z własnymi przekonaniem.*

Mając na uwadze powyższe, wnoszę o zajęcie stanowiska przez Rzecznika Praw Dziecka co do poruszonej kwestii, a także podjęcie dalszych działań zmierzających do usunięcia stanu niezgodnego z prawem.

Dbrota Wójcik
prezeska zarządu

Załączniki:

- skarga do Rady Gminy Tuszów Narodowy;
- uzupełnienie skargi;
- odpowiedź Wójta Gminy z dnia 30 lipca 2018 r.;
- korespondencja Fundacji w sprawie Miejskiej Szkoły Publicznej w Piekarach Śląskich zmierzająca do usunięcia stanu niezgodnego z prawem.

